ISSN:3030-332X
*Impact factor: 9,493*
International journal of scientific researchers

# KICHIK BIZNESNING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI OSHIRISH YO‘LLARI

**Davlatov Bahrom Baxtiyor o'g'li**
https://doi.org/10.5281/zenodo.21896979

**Annotatsiya.** Ushbu maqolada kichik biznes subyektlarining moliyaviy barqarorligini ta’minlash va oshirishning zamonaviy yo‘llari tahlil qilinadi. Tadqiqotning asosiy maqsadi kichik korxonalarda likvidlik, rentabellik, kapital tuzilmasi, pul oqimlari va qarz yukini boshqarish orqali moliyaviy chidamlilikni kuchaytirishga xizmat qiluvchi amaliy mexanizmlarni aniqlashdan iborat. Tadqiqotda O‘zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo‘mitasi, Markaziy bank, Jahon banki, OECD, IMF, ADB, IFC, EBRD va milliy institutsional manbalar ma’lumotlaridan foydalanildi. Natijalar kichik biznes uchun moliyalashtirish manbalarini diversifikatsiya qilish, aylanma mablag‘larni tezkor boshqarish, moliyaviy rejalashtirish va budjetlashtirishni kuchaytirish, raqamli moliyaviy vositalardan foydalanish, kredit xavfini kamaytirish, zaxira fondlarini shakllantirish hamda davlat kafolat va kompensatsiya mexanizmlaridan oqilona foydalanish moliyaviy barqarorlikni oshirishini ko‘rsatadi. Maqolada O‘zbekiston sharoitiga mos tavsiyalar ishlab chiqilgan.
**Kalit so‘zlar:** kichik biznes, moliyaviy barqarorlik, likvidlik, pul oqimi, rentabellik, kredit, moliyalashtirish, risklarni boshqarish, raqamlashtirish, moliyaviy rejalashtirish.

**Аннотация.** В статье анализируются современные направления обеспечения и повышения финансовой устойчивости субъектов малого бизнеса. Основная цель исследования заключается в выявлении практических механизмов укрепления финансовой устойчивости малых предприятий посредством управления ликвидностью, рентабельностью, структурой капитала, денежными потоками и долговой нагрузкой. Использованы данные Национального комитета по статистике Республики Узбекистан, Центрального банка, Всемирного банка, OECD, IMF, ADB, IFC, EBRD и национальных институтов поддержки предпринимательства. Результаты показывают, что диверсификация источников финансирования, эффективное управление оборотным капиталом, усиление финансового планирования, использование цифровых финансовых инструментов, снижение кредитных рисков, формирование резервов и рациональное применение государственных гарантий и компенсаций повышают устойчивость малого бизнеса.
**Ключевые слова:** малый бизнес, финансовая устойчивость, ликвидность, денежный поток, рентабельность, кредит, финансирование, управление рисками, цифровизация, финансовое планирование.

**Abstract.** This article examines contemporary approaches to strengthening the financial sustainability of small businesses. The study aims to identify practical mechanisms that improve financial resilience through better liquidity management, profitability, capital structure, cash-flow control and debt management. The analysis draws on data and policy materials from the National Statistics Committee of Uzbekistan, the Central Bank of Uzbekistan, the World Bank, OECD, IMF, ADB, IFC, EBRD and national entrepreneurship-support institutions. The findings indicate that diversification of funding sources, efficient working-capital management, stronger budgeting and financial planning, use of digital financial tools, credit-risk reduction, reserve creation, and effective use of public guarantees and interest-compensation instruments can significantly improve small-business resilience. Policy and management recommendations adapted to Uzbekistan are proposed.

**Keywords:** small business, financial sustainability, liquidity, cash flow, profitability, credit, financing, risk management, digitalization, financial planning.

## 1. KIRISH

Kichik biznes iqtisodiyotning moslashuvchan, bandlik yaratuvchi va raqobatni kuchaytiruvchi segmenti hisoblanadi. O‘zbekistonda kichik biznesning yalpi ichki mahsulotdagi ulushi 2025-yilda 52,2 foizni tashkil etgani ushbu sektorning iqtisodiy tizimdagi strategik o‘rnini ko‘rsatadi (O‘zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo‘mitasi, 2026). Shu bilan birga, kichik korxonalar yirik kompaniyalarga nisbatan kapital zaxirasi, garov bazasi, bozor kuchi va moliyalashtirish manbalarining cheklanganligi sababli tashqi shoklarga ko‘proq sezgir bo‘ladi.

Moliyaviy barqarorlik kichik biznesning o‘z majburiyatlarini o‘z vaqtida bajarishi, operatsion faoliyatini uzluksiz moliyalashtirishi, qarz yukini nazorat qilishi, foyda yaratishi va iqtisodiy shoklarga moslasha olishini anglatadi. Moliyaviy barqaror korxona qisqa muddatli likvidlik muammolariga duch kelganda ham ishlab chiqarish yoki xizmat ko‘rsatish jarayonini keskin qisqartirmaydi, investitsion rejalardan to‘liq voz kechmaydi va kreditorlar oldidagi ishonchliligini saqlaydi.

O‘zbekistonda tadbirkorlikni moliyalashtirish hajmi oshib bormoqda. Markaziy bank ma’lumotlariga ko‘ra, 2026-yil 1-yanvar holatida tadbirkorlikni rivojlantirish uchun ajratilgan kreditlar 40,474 trln so‘mga yetib, bir yil ichida 107 foizga oshgan (O‘zbekiston Respublikasi Markaziy banki, 2026). Biroq moliyalashtirish hajmining o‘sishi avtomatik ravishda korxonalarning moliyaviy barqarorligini kafolatlamaydi. Qarz mablag‘laridan samarasiz foydalanish, yuqori foiz xarajatlari, pul oqimini noto‘g‘ri rejalashtirish va sotuvlarning mavsumiyligi qarz yukini kuchaytirishi mumkin.

Jahon bankining O‘zbekiston bo‘yicha tahliliga ko‘ra, mikro, kichik va o‘rta korxonalar iqtisodiyotning asosiy qismini tashkil etsa-da, ularning kreditga kirish imkoniyati yetarli emas: kichik korxonalarning faqat qariyb 10 foizi kreditdan foydalanishi qayd etilgan, moliyalashtirish talabi esa mavjud taklifdan sezilarli darajada yuqori (World Bank, 2025). Ushbu holat kichik biznes moliyaviy barqarorligini faqat kredit hajmini oshirish orqali emas, balki moliyaviy boshqaruv sifati, kapital manbalarini diversifikatsiya qilish va risklarni tizimli boshqarish orqali mustahkamlash zarurligini ko‘rsatadi.

Tadqiqotning maqsadi O‘zbekiston kichik biznes subyektlarining moliyaviy barqarorligini oshirishga xizmat qiluvchi asosiy boshqaruv va institutsional yo‘nalishlarni aniqlash, ularni xalqaro yondashuvlar bilan qiyoslash hamda amaliy tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat.

## 2. TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqotda tizimli tahlil, qiyosiy tahlil, statistik ma’lumotlarni interpretatsiya qilish, institutsional tahlil va mantiqiy umumlashtirish usullaridan foydalanildi. Empirik baza sifatida O‘zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo‘mitasining kichik biznes ko‘rsatkichlari, Markaziy bankning kredit statistikasi, Jahon bankining MSME moliyalashtirish bo‘yicha ma’lumotlari va Enterprise Survey 2024 materiallari, shuningdek OECD, IMF, ADB, IFC va EBRDning kichik va o‘rta biznesni moliyalashtirishga oid hisobotlari olindi.

Moliyaviy barqarorlikni baholashda beshta asosiy blok ajratildi: 1) likvidlik va qisqa muddatli to‘lov qobiliyati; 2) rentabellik va operatsion samaradorlik; 3) kapital tuzilmasi va qarz yukining xavfsiz darajasi; 4) pul oqimlarining barqarorligi; 5) tashqi moliyalashtirish va davlat qo‘llab-quvvatlash vositalaridan foydalanish imkoniyati. Ushbu mezonlar xalqaro SME moliyalashtirish tamoyillarida tavsiya etilgan moliya manbalarini diversifikatsiya qilish, shaffoflik va moliyaviy ko‘nikmalarni oshirish yondashuvlari bilan uyg‘unlashtirildi (OECD, 2022).

Tahlilda 2024–2026-yillardagi eng yangi ma'lumotlarga ustuvorlik berildi. Natijalar sabab-oqibat bog'lanishlarini qat'iy ekonometrik baholash emas, balki mavjud rasmiy ma'lumotlar va siyosiy mexanizmlar asosida kichik biznesning moliyaviy chidamliligini oshirish bo'yicha amaliy konseptual model ishlab chiqishga qaratildi.

## 3. NATIJALAR (RESULTS)

### 3.1. Kichik biznes moliyaviy barqarorligining hozirgi sharoiti

Tahlil kichik biznesning O'zbekiston iqtisodiyotidagi ulushi yuqori bo'lsa-da, moliyaviy resurslarga kirish va ularni barqaror boshqarish masalasi dolzarbligicha qolayotganini ko'rsatdi. 2025-yilda kichik biznes YAIMning 52,2 foizini shakllantirgan (O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi, 2026). Shu bilan birga, Jahon banki MSMElarning katta qismi bank xizmatlari va kredit bozoridan to'liq foydalanmayotganini qayd etadi (World Bank, 2025). Enterprise Survey 2024 ma'lumotlarida ham moliyalashtirishga kirish ayrim korxonalar uchun muhim biznes to'sig'i sifatida qayd qilingan (World Bank Group, 2025).

OECDning 2026-yilgi SME moliyalashtirish sharhi global miqyosda kichik korxonalar uchun uzoq muddatli investitsiyalarni moliyalashtirish, qarz va kapital vositalari o'rtasida muvozanat yaratish hamda muqobil moliyalashtirish instrumentlarini rivojlantirish moliyaviy chidamlilikning muhim omiliga aylanganini ta'kidlaydi (OECD, 2026). Bu xulosa O'zbekiston uchun ham muhim, chunki kichik biznesning kreditga ortiqcha bog'liqligi foiz stavkalari va iqtisodiy sikl o'zgarishlariga sezgirlikni oshiradi.

Makroiqtisodiy barqarorlik ham korxona moliyaviy holatiga bevosita ta'sir qiladi. IMF O'zbekiston bo'yicha 2026-yilgi maslahatlashuvda makromoliyaviy barqarorlikni saqlash, bank sektoridagi raqobatni kuchaytirish, kredit axboroti va baholash vositalarini yaxshilash hamda moliyaviy savodxonlikni oshirish xususiy sektor rivoji uchun ustuvor yo'nalishlar ekanini qayd etadi (International Monetary Fund, 2026).

### 3.2. Moliyaviy barqarorlikni oshiruvchi asosiy yo'nalishlar

Tahlil natijasida kichik biznes uchun o'zaro bog'liq yettita ustuvor yo'nalish aniqlandi: moliyalashtirish manbalarini diversifikatsiya qilish; pul oqimi va aylanma kapitalni boshqarish; foyda va xarajatlarni rejalashtirish; qarz yukini nazorat qilish; moliyaviy rezervlar shakllantirish; raqamli moliyaviy boshqaruvni joriy etish; davlat qo'llab-quvvatlash va risklarni bo'lishish instrumentlaridan samarali foydalanish.

**1-jadval. Kichik biznes moliyaviy barqarorligini oshirishning asosiy yo'nalishlari**

| Yo'nalish | Amaliy mexanizm | Kutiladigan moliyaviy natija |
|---|---|---|
| Pul oqimini boshqarish | 13 haftalik cash-flow prognozi; debitor va kreditor qarzlar muddatini nazorat qilish | Likvidlik tanqisligi va kechiktirilgan to'lovlar xavfi kamayadi |
| Moliyalashtirishni diversifikatsiya qilish | Bank krediti bilan birga lizing, faktoring, kapital, grant va kafolat vositalaridan foydalanish | Bitta moliya manbasiga qaramlik kamayadi |
| Qarz yukini nazorat qilish | Foiz qoplash koeffitsienti va qarz/xususiy kapital | Moliyaviy leveraj xavfi pasayadi |

| Yo‘nalish | Amaliy mexanizm | Kutiladigan moliyaviy natija |
|---|---|---|
| | nisbatiga ichki limit belgilash | |
| Rezerv fondi | Kamida 2–3 oylik doimiy xarajatlar uchun likvid zaxira shakllantirish | Savdo pasayishi yoki kutilmagan xarajatlarga chidamlilik oshadi |
| Raqamli boshqaruv | Buxgalteriya, ombor, savdo va bank ma’lumotlarini integratsiya qilish | Qaror qabul qilish tezligi va moliyaviy shaffoflik oshadi |
| Risklarni boshqarish | Mijoz va yetkazib beruvchilarni diversifikatsiya qilish, sug‘urta va limit tizimi | Daromad va xarajatlarning keskin tebranishi yumshaydi |
| Davlat vositalari | Kafolat, foiz kompensatsiyasi, imtiyozli kredit va konsultatsiya imkoniyatlaridan foydalanish | Moliyalashtirish qiymati va garov bosimi kamayadi |

Birinchi yo‘nalish — aylanma mablag‘ va pul oqimini boshqarish. Kichik bizneslarda foyda ko‘rsatkichining ijobiy bo‘lishi har doim ham to‘lov qobiliyatini anglatmaydi: sotuvning katta qismi kechiktirilgan to‘lov asosida amalga oshirilsa, korxona qog‘ozda foydali, amalda esa likvidlik tanqisligida bo‘lishi mumkin. Shu sababli qisqa muddatli pul oqimi prognozi, debitorlik qarzini undirish siyosati, zaxiralarni aylantirish va yetkazib beruvchilar bilan to‘lov muddatlarini muvofiqlashtirish moliyaviy barqarorlikning asosiy operatsion vositasidir.

Ikkinchi yo‘nalish — moliyalashtirish portfelini diversifikatsiya qilish. OECD kichik biznesning faqat an’anaviy bank qarziga bog‘lanib qolmasdan, lizing, faktoring, savdo krediti, kapital va boshqa muqobil vositalardan foydalanishini tavsiya etadi (OECD, 2026). O‘zbekistonda ham xalqaro institutlar mahalliy banklar orqali MSME moliyalashtirishini kengaytirmoqda. ADB 2025-yilda inklyuziv moliya va mikrofinance sektorini rivojlantirishga qaratilgan 300 mln dollarlik dasturini tasdiqlagan (Asian Development Bank, 2025). IFC esa 2026-yilda O‘zbekistonda kichik biznesga kreditlashni kengaytirish uchun birinchi zarar kafolati mexanizmi asosidagi investitsiyani yo‘lga qo‘ygan (International Finance Corporation, 2026).

Uchinchi yo‘nalish — moliyaviy rejalashtirish va rentabellikni nazorat qilish. Har bir kichik biznes kamida oylik daromad-xarajat budjeti, break-even nuqtasi, mahsulot yoki xizmatlar kesimida marja va xarajat markazlari bo‘yicha tahlilni yuritishi zarur. Bu past rentabelli yo‘nalishlarni erta aniqlash, narxlarni qayta ko‘rib chiqish va samarasiz xarajatlarni qisqartirish imkonini beradi. Moliyaviy rejalashtirish kredit olish jarayonida ham korxonaning shaffofligini oshiradi.

To‘rtinchi yo‘nalish — qarz yukining xavfsiz darajasini saqlash. Korxona kredit jalb etishda nafaqat foiz stavkasiga, balki qarzning operatsion pul oqimiga nisbati, foiz xarajatlarini qoplash koeffitsienti va to‘lov jadvalining mavsumiy tushumlarga mosligiga e’tibor berishi kerak. IMFning O‘zbekiston moliyaviy tizimiga oid baholari kredit risklarini sifatli boshqarish va moliyaviy sektor raqobatini kuchaytirish zarurligini ko‘rsatadi (International Monetary Fund, 2026).

Beshinchi yo‘nalish — raqamli moliyaviy boshqaruv. Bank aylanmalari, onlayn savdo, ombor, elektron hisob-faktura va buxgalteriya tizimlarini yagona boshqaruv paneliga birlashtirish real vaqtga

yaqin moliyaviy monitoring imkonini beradi. 2026-yilda kichik va o‘rta biznes uchun muqobil skoringni biznes faolligi, kommunal to‘lovlar, aylanma, soliq va boshqa raqamli ma’lumotlar asosida kengaytirish tashabbusi ilgari surildi (O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti, 2026). Bunday yondashuv yaxshi moliyaviy intizomga ega, ammo yetarli garovi bo‘lmagan korxonalarning moliyalashtirish imkoniyatini yaxshilashi mumkin.

**4. MUHOKAMA**

Olingan natijalar moliyaviy barqarorlikni faqat korxona ichki ko‘rsatkichlari bilan cheklab bo‘lmasligini ko‘rsatadi. Kichik biznesning chidamliligi korxona darajasidagi boshqaruv sifati, bank tizimi, davlat kafolatlari, kredit axboroti, raqamli infratuzilma va makroiqtisodiy sharoitlarning o‘zaro ta’siri natijasida shakllanadi. EBRDning O‘zbekiston bo‘yicha 2029-yilgacha mo‘ljallangan strategiyasida xususiy sektorni to‘g‘ridan-to‘g‘ri moliyalashtirish, SME kredit liniyalari va mahalliy banklar orqali riskni bo‘lishish mexanizmlarini kengaytirish ustuvor vazifalardan biri sifatida belgilangan (European Bank for Reconstruction and Development, 2024).

Davlat qo‘llab-quvvatlash mexanizmlari kichik biznesning kredit xarajatlari va garov cheklovlarini yumshatishda muhim. Iqtisodiyot va moliya vazirligi ma’lumotiga ko‘ra, Tadbirkorlikni rivojlantirish kompaniyasi 2025-yil 1-iyulgacha 59 mingdan ortiq biznes loyihasiga moliyaviy ko‘mak ko‘rsatgan va kafolat hamda kompensatsiya orqali katta hajmdagi kreditlarni qo‘llab-quvvatlagan (O‘zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi, 2025). 2026-yilda kredit yoki lizing summasining 5 mlrd so‘mgacha bo‘lgan qismi bo‘yicha foiz xarajatlarini kompensatsiya qilishni kengaytirish taklif qilingan (O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti, 2026). Bu instrumentlar kredit narxini pasaytiradi, biroq ular korxonaning ichki moliyaviy intizomi o‘rnini bosa olmaydi.

Shu nuqtai nazardan, davlat yordami korxona faoliyatining doimiy moliyaviy manbasi emas, balki bozor moliyasiga kirishni osonlashtiruvchi vaqtinchalik katalizator sifatida qo‘llanishi maqsadga muvofiq. OECDning yuqori darajadagi tamoyillari ham davlat dasturlarida qo‘shimcha natija yaratish, xarajat samaradorligi, risklarni bo‘lishish va monitoringni ta’minlashni tavsiya qiladi (OECD, 2022). Aks holda imtiyozli kredit yoki kompensatsiyaga uzoq muddatli qaramlik biznesning o‘z riskini baholash va bozor intizomini shakllantirishiga salbiy ta’sir qilishi mumkin.

Kichik biznesning moliyaviy barqarorligini oshirishda moliyaviy savodxonlik va boshqaruv hisobotlari alohida o‘rin tutadi. Ko‘plab tadbirkorlar soliq hisobi bilan boshqaruv hisobini bir xil deb qabul qiladi. Amalda esa tadbirkor sotuv rentabelligi, operatsion marja, debitorlik kunlari, zaxira aylanishi, qarz xizmatini qoplash va erkin pul oqimi kabi ko‘rsatkichlarni muntazam kuzatishi lozim. Moliyaviy ma’lumotlarning aniqligi banklar bilan muzokara qilishni ham osonlashtiradi va korxonaning risk profilini yaxshilaydi.

Xalqaro tajriba moliyalashtirishning turli shakllari kichik biznesning turli hayot sikliga mos kelishini ko‘rsatadi. Startap bosqichida grant, ta’sischilar kapitali va venchur mablag‘i; o‘sish bosqichida bank krediti, lizing va faktoring; barqaror bosqichda esa obligatsiya, xususiy kapital va uzoq muddatli investitsiya kreditlari ko‘proq mos keladi. IFC va ADBning O‘zbekistondagi dasturlari ham aynan turli segmentlar — mikro korxonalar, ayollar biznesi, hududiy va yashil loyihalar — uchun moliya oqimini kengaytirishga qaratilgan (International Finance Corporation, 2026; Asian Development Bank, 2025).

Demak, O‘zbekiston kichik biznesi uchun eng samarali model uch pog‘onali bo‘lishi mumkin. Birinchi pog‘ona — korxona ichida moliyaviy intizom: budjet, pul oqimi, rezerv, xarajat nazorati. Ikkinchi pog‘ona — bozor moliyasini diversifikatsiya qilish: kredit, lizing, faktoring, kapital va raqamli moliya. Uchinchi pog‘ona — davlat va rivojlanish institutlari bilan riskni bo‘lishish: kafolat, kompensatsiya, grant, maslahat va kredit liniyalari. Ushbu uch pog‘ona uyg‘unlashganda moliyaviy

barqarorlik kredit miqdorining o‘sishiga emas, balki biznesning ichki pul yaratish qobiliyatiga tayangan holda mustahkamlanadi.

## 5. XULOSA

Tadqiqot natijalariga ko‘ra, kichik biznesning moliyaviy barqarorligi korxonaning daromad olishi bilangina emas, balki likvidlikni saqlashi, qarz majburiyatlarini xavfsiz boshqarishi, kapital manbalarini diversifikatsiya qilishi va tashqi shoklarga moslashish qobiliyati bilan belgilanadi. O‘zbekistonda kichik biznesning iqtisodiyotdagi yuqori ulushi va tadbirkorlik kreditlarining tez o‘sishi moliyaviy boshqaruv sifatini oshirish masalasini yanada dolzarb qilmoqda.

Kichik biznes subyektlariga quyidagi amaliy choralar tavsiya etiladi: birinchidan, qisqa va o‘rta muddatli pul oqimi prognozini doimiy yuritish; ikkinchidan, aylanma kapital va debitorlik qarzini qat’iy nazorat qilish; uchinchidan, bank kreditidan tashqari lizing, faktoring, kapital va boshqa manbalarni bosqichma-bosqich qo‘llash; to‘rtinchidan, qarz yukiga ichki limitlar belgilash va rezerv fondini shakllantirish; beshinchidan, raqamli hisob va boshqaruv tizimlarini joriy etish; oltinchidan, moliyaviy savodxonlik va boshqaruv hisobotlarini rivojlantirish; yettinchidan, davlat kafolatlari, foiz kompensatsiyasi va xalqaro moliyaviy institutlar dasturlaridan biznes modeliga mos ravishda foydalanish.

Davlat siyosati darajasida esa kreditga kirishni kengaytirish bilan bir qatorda muqobil moliyalashtirish bozorini rivojlantirish, kredit axboroti va muqobil skoringni takomillashtirish, moliyaviy maslahat xizmatlarini ommalashtirish va davlat yordami dasturlarining natijadorligini muntazam baholash maqsadga muvofiq. Bunday kompleks yondashuv kichik biznesning nafaqat qisqa muddatli to‘lov qobiliyatini, balki uzoq muddatli raqobatbardoshligi va investitsion salohiyatini ham oshiradi.

## FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Asian Development Bank. (2025, November 12). ADB support to expand inclusive finance, strengthen microfinance sector in Uzbekistan. https://www.adb.org/news/adb-support-expand-inclusive-finance-strengthen-microfinance-sector-uzbekistan
2. European Bank for Reconstruction and Development. (2024). EBRD approves new country strategy for Uzbekistan. https://www.ebrd.com/home/news-and-events/news/2024/ebrd-approves-new-country-strategy-for-uzbekistan.html
3. International Finance Corporation. (2026, July 20). IFC helps expand financing for Uzbekistan’s small businesses under first investment through the Catalytic First Loss Guarantee. https://www.ifc.org/en/pressroom/2026/ifc-helps-expand-financing-for-uzbekistan-s-small-businesses-under-first-investmen
4. International Monetary Fund. (2026). Republic of Uzbekistan: 2026 Article IV consultation—Press release; and staff report. IMF Country Report. https://www.imf.org/en/publications/cr/issues/2026/06/23/republic-of-uzbekistan-2026-article-iv-consultation-press-release-and-staff-report-577186
5. OECD. (2022). 2022 updated G20/OECD high-level principles on SME financing. OECD SME and Entrepreneurship Papers, No. 38. https://doi.org/10.1787/cd1f7694-en
6. OECD. (2026). Financing SMEs and entrepreneurs 2026: An OECD scoreboard. OECD Publishing. https://doi.org/10.1787/075d8058-en
7. O‘zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi. (2025, July). Information on the work carried out by the Entrepreneurship Development Company until July 1, 2025. https://gov.uz/en/imv/news/view/70217

8. O‘zbekiston Respublikasi Markaziy banki. (2026). Information on the types of loans. https://cbu.uz/en/statistics/bankstats/3326290/
9. O‘zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo‘mitasi. (2026). Share of small businesses in GDP. SIAT. https://siat.stat.uz/data/420/?lang=en
10. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti. (2026, May 25). Financial services to become more accessible for small and medium-sized businesses. https://president.uz/en/lists/view/9251
11. World Bank. (2025, December 15). Improved access to finance to help 7,000 businesses in Uzbekistan grow and create jobs. https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2025/12/15/improved-access-to-finance-to-help-7000-businesses-in-uzbekistan-grow-and-create-jobs
12. World Bank Group. (2025). Uzbekistan—World Bank Enterprise Survey 2024 [Data set]. Enterprise Surveys. https://microdata.worldbank.org/index.php/catalog/6711